

Vergaderjaar 2010–2011

32 500 XIV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het jaar 2011

Nr. 10

NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 2 november 2010

Artikel I

In het voorstel van wet tot vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het jaar 2011 worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A.

Het opschrift komt te luiden:

Voorstel van wet tot vaststelling van de begrotingsstaten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het jaar 2011.

B.

In wetsartikel 1 komen de woorden «het Ministerie van» te vervallen.

C.

In wetsartikel 2 worden de woorden «van het Ministerie van» vervangen door: met betrekking tot .

D.

In het opschrift boven de departementale begrotingsstaat en boven de begrotingsstaat inzake de baten-lastendiensten komen de woorden «Ministerie van» te vervallen.

Artikel II

De departementale begrotingsstaat wordt gewijzigd als volgt (bedragen x € 1 000):

Art.	Omschrijving	Stand van ontwerpbegroting vóór Nota van wijziging			Stand van ontwerpbegroting na Nota van wijziging		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal	1 964 084	2 627 274	546 617		2 580 146	461 323
	Beleidsartikelen	1 691 577	2 354 771	233 061		2 307 643	147 767
21	Duurzaam ondernemen	286 978	275 597	36 466	301 001	277 871	11 966
22	Agrarische Ruimte	18 032	51 368	52 631	18 032	53 368	44 231
23	Natuur	261 590	571 173	42 394	261 590	562 972	44 394
24	Landschap en recreatie	77 225	301 724	32 160	166 304	260 123	7 560
25	Voedselkwaliteit en diergezondheid	66 301	67 211	1 247	66 301	67 211	1 247
26	Kennis en Innovatie	961 826	977 539	21 435	963 326	979 039	10 435
27	Bodem, water en reconstructie in zandgebieden	19 625	110 159	46 728	19 625	107 059	27 928
	Niet-beleidsartikelen	272 507	272 503	313 556		272 503	313 556
28	Nominaal en onvoorzien	4 019	4 019	–	4 019	4 019	–
29	Algemeen	268 488	268 484	313 556	268 488	268 484	313 556

Toelichting

Algemene toelichting

De wijziging van het opschrift van het wetsvoorstel en de wijziging van wetsartikel 1 en 2, alsmede van het opschrift boven de begrotingsstaten hangen samen met de opheffing van het ministerie, waartoe het kabinet heeft besloten, en met de verdeling van de beleidsaangelegenheden waarmee het ministerie was belast, over andere ministeries (zie Staatscourant van 18 oktober 2010, Stcrt. 2010, nr. 16584). Die verdeling of beleidsherverkaveling zal in de loop van 2011 organisatorisch vorm worden gegeven. De begroting 2011 zal daartoe stapsgewijs worden aangepast.

Omdat met ingang van 14 oktober 2010 het Ministerie van LNV is opgeheven, kan er bij een juiste toepassing van artikel 1, lid 1, onder a, van de Comptabiliteitswet 2001 geen sprake meer zijn van een begroting van het Ministerie van LNV. Er is een (spoed)wijziging van de Comptabiliteitswet 2001 in voorbereiding die voor de (overgangs)periode waarin de verdeling van de beleidsaangelegenheden over andere ministeries plaatsvindt, voorziet in een de mogelijkheid van een aparte begroting van LNV. Aan die wetwijziging zal voldoende terugwerkende kracht worden verleend, zodat thans al in het onderhavige wetsvoorstel op die naamswijziging vooruit kan worden gelopen.

In deze nota van wijziging worden de begrotingsaanpassingen voor 2011 voortvloeiend uit het Regeerakkoord in de onderhavige begroting doorgevoerd, exclusief de beleidsherverkavelingen. De beleidsherverkavelingen – de integratie van LNV en EZ in het ministerie van EL&I – zullen voor zover die herverkavelingen op korte termijn organisatorisch kunnen worden doorgevoerd, in een incidentele suppletoire begroting worden opgenomen, die rond het kerstreces bij de Tweede Kamer zal worden ingediend.

Toelichting bij de departementale begrotingsstaat

Uitgaven

In deze nota van wijziging worden de volgende taakstellingen aan de uitgavenkant verwerkt.

	2011	2012	2013	2014	2015
Stand Miljoenennota 2011 (incl. HGIS)	2 627,2	2 368,6	2 330,6	2 200,7	2 144,0
<i>Mutaties Regeerakkoord</i>	-65,0	-245,0	-331,0	-401,0	-449,0
Taakstelling Rijk, agentschap- pen,ZBO's (bruto)		-23,0	-60,0	-97,0	-135,0
Flankerend Beleid		23,0	29,0	14,0	20,0
Taakstelling Rijk, agentschap- pen,ZBO's (netto)		0,0	-31,0	-83,0	-115,0
Bundeling verantwoordelijkheden waterschappen			-10,0	-20,0	-20,0
Efficiencywinst uitvoering natuurbeheer		-10,0	-20,0	-30,0	-40,0
Geen inzet SBB buiten EHS				-10,0	-10,0
Versoberingmaatregelen			-10,0	-20,0	-30,0
Afschaffen RodS	-40,0	-40,0	-40,0	-10,0	-10,0
Ontstapeling gebiedscategorieën	-10,0	-20,0	-20,0	-20,0	-30,0
Gebiedsconcessies natuurgebieden		-10,0	-20,0	-30,0	-30,0
Bovenplanse verevening voor natuurinvesteringen				-10,0	-10,0
Kosten MER doorberekenen				-3,0	-3,0
Robuuste verbindingen schrappen	-10,0	-30,0	-40,0	-50,0	-50,0
Sluitreeks					9,0
Taakverbreding provincies		-125,0	-125,0	-95,0	-85,0
Taakstelling subsidies / verkoop gronden ZBO's LNV	-5,0	-10,0	-15,0	-20,0	-25,0
<i>Overig</i>	17,9	51,0	55,0	10,9	2,8
FES: aanpassen kasritme	4,6	2,2	7,0	4,4	2,8
FES: uitgekeerd uit het FES (reservering)	13,3	48,8	48,0	6,5	
Stand Startbrief (incl. HGIS)	2 580,1	2 174,6	2 054,6	1 810,6	1 697,8

Taakstelling Rijk, agentschappen ZBO's (netto)

In het concept Regeerakkoord «Vrijheid en verantwoordelijkheid» is voor LNV een generieke apparaatstaakstelling (personeel en materieel) van € 35 mln. in 2015 en een additionele taakstelling van € 80 mln. opgenomen. Het gaat dus om een totale taakstelling van € 115 mln. in 2015. Deze taakstelling komt bovenop de eerder opgelegde taakstellingen. Deze taakstelling wordt vooralsnog verwerkt op artikel 28 Nominaal en onvoorzien.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 28 Nominaal en onvoorzien	0,0	0,0	-31,0	-83,0	-115,0

Bundeling verantwoordelijkheden op het terrein van milieu- en watercondities voor natuur bij waterschappen

Waar de waterschappen actief zijn bij de gebiedsgerichte inrichting van (delen van) het landelijk gebied krijgen zij ook de regierol voor het realiseren van water en milieucondities. Door deze gebiedsgerichte benadering ontstaat synergiewinst op de te decentraliseren middelen voor water en milieukwaliteit voor natuur.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23 Natuur	0,0	0,0	-2,0	-6,0	-6,0
Artikel 24 Landschap en recreatie	0,0	0,0	-4,0	-5,0	-5,0

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 27 Bodem, water en reconstructie zandgebieden	0,0	0,0	-4,0	-9,0	-9,0

Efficiencywinst uitvoering natuurbeheer¹

Efficiencywinst wordt binnen het natuurdomein gerealiseerd door:

- 1) concentratie van uitvoeringsactiviteiten en intensievere samenwerking tussen de terreinbeherende instanties (bijvoorbeeld Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Provinciale Landschappen en Recreatieschappen, Rijkswaterstaat, Waterschappen, provincies en gemeenten).
- 2) Vermindering administratieve lasten en transactiekosten

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23 Natuur	0,0	-10,0	-19,0	-28,0	-38,0
Artikel 24 Landschap en recreatie	0,0	0,0	-1,0		
Artikel 28 Nominaal en onvoorzien ¹				-2,0	-2,0

¹ Een aantal van de bij regeerakkoord afgesproken ombuigingen leidt tot meerjarig negatieve standen op het niveau van operationele doelstellingen van de begroting. Dit is op grond van de Comptabiliteitswet 2001 niet toegestaan. Om die reden wordt dat deel van de ombuigingsreeksen dat thans niet op de betrokken operationele doelstellingen budgettair verwerkt kan worden voorlopig verwerkt op artikel 28 Nominaal en onvoorzien. Correctie hiervan zal, met het oog op een juiste budgettaire verwerking van de ombuigingen, plaatsvinden bij Voorjaarsnota 2011.

Geen inzet Staatsbosbeheer buiten EHS

Gebieden buiten de EHS van Staatsbosbeheer (SBB) worden niet meer als prioritair gezien en afgestoten. Dit leidt tot besparing op de uitgaven voor beheer.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23 Natuur	0,0	0,0	0,0	10,0	10,0

Versoberingsmaatregelen

Deze maatregel gaat over het beëindigen van subsidieregelingen en voorzieningen die vooral het lokale beleid ondersteunen zoals routenetwerken (aanleg en onderhoud van aaneengesloten wandel en fietsroutes), instandhouding van een netwerk veelzijdig platteland, kennis en deskundigheid voor recreatie, het uitvoeren van lokale natuurprojecten en het ondersteunen van lokale en regionale natuurorganisaties. Deze bijdragen worden stopgezet. Daarnaast betreffen het uitgaven van regionale gebiedsprocessen, zoals reconstructie zandgebieden.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23 Natuur			-2,0	-2,0	-2,0
Artikel 24 Landschap en recreatie			-8,0	-8,0	-9,0
Artikel 27 Bodem, water en reconstructie zandgebieden				-10,0	-19,0

¹ Deze maatregel raakt meerdere begrotingshoofdstukken. Deze maatregel wordt voornamelijk op de begroting van LNV ingeboekt en zal bij Voorjaarsnota 2011 over de betreffende hoofdstukken worden verdeeld.

Afschaffen RodS

De doelstelling voor Recreatie om de Stad wordt niet meer als rijksverantwoordelijkheid beschouwd. Op de rijksmiddelen wordt er zodoende omgebogen. De lopende verplichtingen worden in het kader van de decentralisatie overgedragen aan de provincies.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 24 Landschap en recreatie	-40,0	-40,0	-40,0	-10,0	-10,0

Ontstapeling gebiedscategorieën

Door verschillende groene gebieden in te richten vanuit meerdere functies (zowel voor biodiversiteit, landschap als recreatie) ontstaat er synergiewinst op de te decentraliseren middelen op verwerving, inrichting en beheer. In de herijking EHS wordt deze maatregel meegenomen.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23 Natuur	-1,0	-8,0	-5,0	-14,0	-24,0
Artikel 24 Landschap en recreatie	-9,0	-12,0	-15,0	-3,0	-3,0
Artikel 28 Nominaal en onvoorzien ¹				-3,0	-3,0

Gebiedsconcessies natuurgebieden

Door het toestaan van private activiteiten in en rond natuurgebieden en het toepassen van gebiedsconcessies ontstaat ruimte voor alternatieve financiering. Gebieden worden in concessie uitgegeven aan (project) ontwikkelaars die rond en bij nieuwe natuurgebieden activiteiten ontplooiën die economisch kunnen bijdragen aan de ontwikkeling of exploitatie van het gebied. Derhalve is er een besparing op de te decentraliseren middelen op inrichting en beheer mogelijk.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23 Natuur		-8,0	-18,0	-28,0	-28,0
Artikel 24 Landschap en recreatie		-2,0	-2,0		
Artikel 28 Nominaal en onvoorzien ¹				-2,0	-2,0

Bovenplanse verevening voor natuurinvesteringen

Door de bijdrage voor landschap mee te nemen in de grondexploitatie als kostenpost, levert een projectontwikkelaar via een forfaitaire bijdrage een bijdrage aan het landschap. Deze opbrengst komt vooral ten goede van rijksprioritaire gebieden in de buurt van grote steden en ontwikkellocaties. Daarom is er een besparing op de te decentraliseren middelen op landschap mogelijk.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 24 Landschap en recreatie				-8,0	-8,0
Artikel 28 Nominaal en onvoorzien ¹				-2,0	-2,0

Kosten MER doorberekenen

Een Milieu Effect Rapportage (MER) is een belangrijk instrument om het milieu belang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. De MER draagt bij aan besluitvorming van zowel decentrale als rijksoverheden. De advieskosten MER worden nu gedragen door o.a. het ministerie van LNV. Deze kosten worden voortaan doorberekend aan de adviesaanvragers, dus is er een ombuiging mogelijk op de LNV-begroting.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23 Natuur				-3,0	-3,0

Robuuste verbindingen schrappen

De robuuste verbindingen worden geschrapt, inclusief de Oostvaarderswold. De lopende verplichtingen worden in het kader van de decentralisatie overgedragen aan de provincies.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23 Natuur	-10,0	-30,0	-40,0	-50,0	-50,0

Sluitreeks

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 28 Nominaal en onvoorzien					9,0

Taakverbreding provincies¹

De onderdelen van de EHS en ILG die na ombuigingen resteren worden gedecentraliseerd naar de provincies in een decentralisatie-uitkering met een decentralisatie-korting, zoals opgenomen in het regeerakkoord. De begrotingstechnische verdeling van deze decentralisatie-korting over de verschillende onderdelen is opgenomen in de bijgevoegde tabel.

Over de wijze waarop de feitelijke decentralisatie van middelen vorm zal worden gegeven zal in het kader van de bestuursakkoorden met de provincies nader overleg en uitwerking plaatsvinden.

Het rijk blijft verantwoordelijk voor kaderstelling als gevolg van internationale wet- en regelgeving en zal hier op monitoren en evalueren. De herijking van de EHS loopt mee in het traject rondom de decentralisatie van de EHS. In dat kader zullen met de provincies kwaliteitseisen ten aanzien van het natuurlijk systeem worden meegenomen welke de provincies moeten borgen in hun aanpak. De verantwoordelijkheid, zowel financieel als beleidsmatig, voor lopende verplichtingen, nieuwe verplichtingen aangegaan na het regeerakkoord en uitfinanciering van projecten die thans onderdeel zijn van ILG en EHS worden overgedragen aan de provincies.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 22 Agrarische ruimte		-7,0	-6,0	-6,0	-6,0
<i>Grondgebonden Landbouw</i>		-7,0	-6,0	-6,0	-6,0
Artikel 23 Natuur	-91,0	-90,0	-90,0	-67,0	-65,0
<i>Verwerven EHS</i>	-5,0	-3,0	-3,0	0,0	-2,0
<i>Inrichten EHS</i>	-34,0	-34,0	-34,0	-21,0	-16,0

¹ Deze maatregel raakt meerdere begrotingshoofdstukken. Deze maatregel wordt voornamelijk op de begroting van LNV ingeboekt en zal bij Voorjaarsnota 2011 over de betreffende hoofdstukken worden verdeeld.

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Inrichting EHS (NURG) en mainport Rotterdam</i>		-3,0	-4,0	-4,0	-4,0
<i>Beheer EHS</i>		-22,0	-25,0	-20,0	-21,0
<i>Nationale parken/soorten</i>					
<i>bescherming/beheer buiten EHS</i>		-6,0	-6,0	-5,0	-6,0
<i>Staatsbosbeheer</i>		-12,0	-10,0	-9,0	-8,0
<i>Dienst Landelijk Gebied</i>		-9,0	-8,0	-8,0	-8,0
<i>Artikel 24 Landschap en recreatie</i>		-17,0	-15,0	-13,0	-14,0
<i>Nationale landschappen</i>		-6,0	-7,0	-6,0	-7,0
<i>Toegankelijkheid routenetwerken</i>		-3,0	0,0	0,0	0,0
<i>Dienst Landelijk Gebied</i>		-8,0	-8,0	-7,0	-7,0
<i>Artikel 27 Bodem, water en reconstructie zandgebieden</i>		-10,0	-14,0	-9,0	0,0
<i>Reconstructie zandgebieden</i>		10,0	14,0	9,0	0,0
Totaal		125,0	125,0	95,0	85,0

Taakstelling subsidies

Door aanbrengen van focus op onderzoek en daarnaast korten op een aantal regelingen waar minder rijksbemoediging van toepassing is, kan er bezuinigd worden (oplopend tot € 25 mln. vanaf 2015). Het gaat hierbij om kortingen op onderzoek en kennis, regeling jonge agrariërs, monitoring derogatie, grondgebonden landbouw, regeling energie netwerk, publieksvoorlichting voeding, biologische landbouw en het stopzetten van de bijdrage aan het recreatieschap Midden Delfland

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Artikel 21 Duurzaam ondernemen</i>		-1,0	-2,0	-4,0	-6,0
<i>Artikel 22 Agrarische ruimte</i>		-2,0	-4,0	-4,0	-5,0
<i>Artikel 24 Landschap en recreatie</i>		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
<i>Artikel 25 Voedselkwaliteit en Diergezondheid</i>				-1,0	-1,0
<i>Artikel 26 Kennis en Innovatie</i>	-5,0	-6,0	-8,0	-10,0	-12,0

Aanpassen kasritme FES-projecten

Met ingang van 2011 zullen de FES-bijdragen aan projecten uitsluitend op de begrotingen van de vakdepartementen worden verantwoord, en niet langer in de FES-begroting. Door deze aanpassing worden de kasritmes van een aantal lopende projecten aangepast tot de meest realistische inschatting op dit moment, dit omdat door de nieuwe systematiek de flexibiliteit om voorgestelde wijzigingen in kaspatronen alsnog te accommoderen binnen het budgettaire beeld sterk afneemt. Met betrekking tot de Nota Ruimte projecten in het ILG wordt aangesloten bij de afspraken in de Bestuursovereenkomsten met de provincies.

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Artikel 21 Duurzaam ondernemen</i>	-1,7	-0,6	0,9	2,1	3,0
<i>Artikel 22 Agrarische ruimte</i>	2,0				
<i>Artikel 23 Natuur</i>	2,8				

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 24 Landschap en recreatie				0,4	
Artikel 26 Kennis en Innovatie	4,6	3,6	4,2	-0,2	-0,2
Artikel 27 Bodem, water en reconstructie zandgebieden	-3,1	-0,9	1,9	2,1	

Nieuwe FES-projecten

De gereserveerde ruimte in het Fonds Economische Structuurversterking (FES) van middelen op het gebied van Verkeer en Vervoer, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Duurzaamheid en Kennis en Innovatie wordt overgeheveld naar het Infrastructuurfonds respectievelijke de departementale begrotingen. Voor LNV zijn dit de projecten «Bioproces Pilot Facility Delft», «Westerschelde», «Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)», Technologisch Topinstituut Groene Genetica.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 21 Duurzaam ondernemen	4,0	7,1	2,5	0,5	
Artikel 23 Natuur	2,3	35,7	40,0	6,0	
Artikel 24 Landschap en recreatie	5,1	5,0	5,0		
Artikel 26 Kennis en Innovatie	1,9	1,0	0,5		

Ontvangsten

In deze nota van wijziging worden de volgende taakstellingen aan de ontvangstenkant verwerkt.

	2011	2012	2013	2014	2015
Stand Miljoenennota 2011	546,6	527,0	494,6	425,6	383,2
<i>Mutaties Regeerakkoord</i>	15,0	20,0	35,0	40,0	45,0
Verkoop gronden SBB buiten EHS			10,0	10,0	20,0
Verkoop gronden ZBO's LNV	15,0	20,0	25,0	30,0	25,0
<i>Overig</i>	-100,3	-93,2	-64,3	-46,5	-4,1
Beëindigen FES	-100,3	-93,2	-64,3	-46,5	-4,1
Stand Startbrief	461,3	453,8	465,4	419,1	424,1

Verkoop gronden Staatsbosbeheer buiten EHS

Gebieden buiten de EHS van Staatsbosbeheer (SBB) worden niet meer als prioritair gezien en afgestoten. SBB krijgt hiertoe een inkomstentaakstelling. Uit hoofde van de verkoop gronden buiten EHS.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23			10,0	10,0	20,0

Verkoop gronden ZBO's LNV

Gronden van ZBO's van LNV worden afgestoten voor zover deze buiten de EHS vallen. De ZBO's krijgen hiervoor een taakstelling opgelegd.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 23	15,0	20,0	25,0	30,0	25,0

Beëindigen FES

Met ingang van 2011 zullen de FES-bijdragen aan projecten uitsluitend op de begrotingen van de vakdepartementen worden verantwoord, en niet langer in de FES-begroting. Om dit mogelijk te maken, worden de ontvangstenartikelen op de LNV-begroting leeggeboekt.

	2011	2012	2013	2014	2015
Artikel 21 Duurzaam ondernemen	-24,5	-16,0	-5,7	-2,2	-0,2
Artikel 22 Agrarische ruimte	-8,4	-7,3	-3,3	-7,3	0,0
Artikel 23 Natuur	-13,0	-8,0	-4,0	0,0	0,0
Artikel 24 Landschap en recreatie	-24,6	-27,6	-16,0	-1,4	0,0
Artikel 26 Kennis en Innovatie	-11,0	-5,8	-6,3	-6,5	-3,9
Artikel 27 Bodem, water en reconstructie zandgebieden	-18,8	-28,5	-29,0	29,1	0,0

De minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen